

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА “ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ”

НАУЧНА ОБЛАСТ: 3. Социални, стопански и правни науки

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. Икономика

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: Икономика и управление

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: Доктор

НИВО ПО НКР: Ниво 8

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: Доктор по икономика

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: редовна / задочна / самостоятелна

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: редовна / самостоятелна - 3 години, задочна - 4 години

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучението по докторска програма „Икономика и управление“ се фокусира върху изграждането на практически и изследователски компетенции, необходими за ефективно решаване на съвременни проблеми в икономиката и управлението.

Програмата изцяло съответства на целите и задачите, които ИИИ при БАН си поставя в областта на висшето образование и на научноизследователската дейност, а именно:

- да подпомага за икономическото развитие и успешната интеграция на България в ЕС чрез научни изследвания, оценки и предложения за икономическата политика на държавата и бизнеса, както и чрез обучение на учени и специалисти;
- да осигурява обучение и подготовка на висококвалифицирани кадри – докторанти, стажанти и специализанти, за научна работа, за стопанската практика и управлението на националната икономика и бизнеса;
- да се утвърди като международно признат център и търсен партньор за икономически изследвания, за анализи и препоръки за социално-икономическата политика и за обучение на висококвалифицирани специалисти;
- да предлага конкурентни програми за обучение на докторанти;
- да осъществява висококачествена научноизследователска дейност в следните научни области: макроикономика, международна икономика, икономика на фирмата и регионална и секторна икономика.

Основна цел на обучението в докторската програма е да подготви висококвалифицирани експерти в областта на икономиката и управлението, като предостави на докторантите задълбочена научноизследователска подготовка за

осъществяване на научна и практико-приложна дейност в областта на икономиката и управлението.

Докторската програма развива знания, умения и компетенции в обучаваните лица относно най-новите и актуални постижения в областта на съвременната икономика, в т.ч. иновации, базирани на ново знание и технологичен трансфер, устойчиво и екологично фирмено развитие, дигитална трансформация и управление на данни, международен бизнес и конкурентоспособност.

В докторската програма се прилага системен подход за формиране на компетенции, целящ да развие у обучаемите умения за:

- логическо, интуитивно, критично, обективно и творческо мислене;
- практическо приложение на научните методи и подходи за събиране, обработка и анализ на първични и вторични данни;
- използване на съвременни знания и умения за провеждане на самостоятелна научноизследователска дейност;
- успешна работа в екип;
- развитие на презентационни и комуникационни умения при представяне и защита на авторските виждания и идеи.

2. СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Философията на изграждане и усъвършенстване на докторската програма по „Икономика и управление“ се основава на следните четири основни принципа, които в съвкупност са гарант за използване на съвременните постижения на науката:

- използване на висококвалифицирани научноизследователски кадри;
- тематична насоченост на дисертационните трудове, фокусирана върху разработване на значими икономически проблеми;
- ползотворен учебен процес;
- наличие на благоприятна екосистема за подготовка на докторантура.

Образователната и научна степен „доктор“ в докторска програма „Икономика и управление“ се придобива след успешно изпълнение на всички етапи от индивидуалния план на докторанта, както и след успешна защита на дисертационния труд.

Структурата на обучението включва три основни модула:

- Модул 1 – *Индивидуално специализирано обучение*: самостоятелна подготовка и полагане на изпити по „Микроикономика“, „Макроикономика“ и по специалността – по „Икономика и управление“.
- Модул 2 – *Общо специализирано обучение*: два избираеми специализирани докторантски лекционни курса. Институтът предлага 4 специализирани курса по „Методология на научните изследвания“, „Приложна статистика“, „Зелена и кръгова икономика“ и „Разработване, управление и отчитане на научноизследователски проекти“..

- Модул 3 – *Общо академично обучение*: два курса и полагане на изпити по „Информационни технологии“ и „Чужд език“ за академични цели.

Реализацията на обучението се осъществява в сътрудничество с български (УНСС, Икономически университет - гр. Варна, Тракийски университет - гр. Стара Загора и др.) и чуждестранни (от Румъния, Литва, Китай и др.) висши училища и научни организации.

ИИИ при БАН има академичен състав, в който влизат учени с висок професионален, преподавателски, експертен и административен опит, познати и ценени в националното и международното научно пространство. Обучението в докторската програма ще подготви участниците за успешна научна, академична и практическа кариера, обединявайки теорията с практическото приложение на знания и умения.

3. ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ

Обучението в докторската програма предоставя на докторантите знания, умения и компетентности, които ще им позволят да развиват професионални, научни и приложни дейности в сферата на икономиката и управлението. Обучаемите ще развият способността да ръководят екипи и да решават комплексни проблеми, използвайки нови научнообосновани методи и инструменти. Те ще могат да събират, анализират и систематизират информация, както и да търсят иновативни решения чрез комбиниране на различни методи и подходи.

В процеса на обучение докторантите ще придобият следните *основни умения*:

- развитие на умения за аналитична оценка на събрани данни и получени резултати;
- решаване на комплексни проблеми, основани на анализ, синтез и оценка на данни от разнообразни информационни източници;
- самостоятелност и отговорност при организация и планиране на научната си дейност;
- готовност за самостоятелна научноизследователска дейност, трансфер на резултати към нови проблеми и ясна формулировка на теоретични и практически предизвикателства;
- създаване и интерпретация на нови знания, разширяване на научната област и умения за самооценка;
- използване на точен и ясен академичен език, съобразен с научната етика;
- комуникативни и социални компетенции;
- бързо усвояване на нови умения и знания, необходими за развитие на научноизследователската им дейност;
- компетенции за внедряване на постигнатите научни резултати в практиката.

4. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите програмата ще бъдат отлично подготвени да анализират и интерпретират сложни научни явления и процеси, като използват теоретико-методологичните основи на свързаните с икономиката и управлението области. Те ще усвоят съвременни изследователски методи и техники за събиране, обработка и анализ

на данни, което ще им позволи да вземат ефективни управленски решения. Програмата предоставя на докторантите възможността да овладеят ключови икономически и управленски понятия, да провеждат самостоятелни изследвания, да обобщават и анализират данни и информация от различни източници. Чрез критичен анализ и творчески подход те ще могат да разширяват съществуващите знания, да разработват нови концепции и да допринасят за подобряване на управленските и икономическите практики. Особено внимание се обръща на умението за оформяне и популяризиране на научни публикации според международните стандарти. Докторантите ще получат подготовка, която да ги превърне в лидери в научните, образователните и приложните сфери на икономиката и управлението, готови да посрещнат съвременните предизвикателства и да допринасят за развитието на своята област на глобално ниво.

Защитата на дисертация по докторската програма “Икономика и управление” в Института за икономически изследвания при БАН е атестат за качествено обучение и гарант за успешна професионална реализация. Подготвените компетентни и висококвалифицирани кадри, притежаващи научната степен „доктор“, са търсени специалисти в държавното и корпоративното управление, академичните среди и други сфери, заемащи позиции, изискващи критично мислене, аналитични способности, лидерство и познания за работата на корпорациите, секторите на икономиката, националното стопанство, използването на модерни управленски инструменти. С придобитите знания и умения за решаване на сложни изследователски и приложни задачи, разработване и оценяване на стратегии, политики и механизми, завършилите докторската програма имат място в екипи, които разработват, осъществяват или анализират реформи в икономиката.